

Nr 137.

Ankom till riksdagens kansli den 10 juni 1918 kl. 1/2 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag å tilläggsstat för diverse behov vid veterinärhögskolan.

I en till riksdagen den 6 juni 1918 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 458, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för diverse behov vid veterinärhögskolan å tilläggsstat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa, utöver vad av Kungl. Maj:t i propositionen nr 2 härtill äskats, ytterligare 80,000 kronor.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»I staten för veterinärhögskolan finnes upptaget ett anslag å 60,000 kronor för bränsle, belysning, renhållning m. m. Såsom jag i punkten 104 i statsrådsprotokollet vid årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, anförde, gjorde högskolans styrelse i skrivelse den 13 september 1917 gällande, att sagda anslag — vilket redan år 1917 visat sig otillräckligt, till följd varav Kungl. Maj:t måst förskottsvis anvisa 30,000 kronor för utgifternas bestridande under samma år — skulle under år 1918 tarva en ökning av 35,000 kronor. Jag fann mig böra tillstyrka, att medel måtte beredas härtill, och i enlighet härmed har Kungl. Maj:t uti propositionen nr 2 angående anslag å tilläggsstat för år 1918 i punkten 29 under nionde huvudtiteln äskat ett reservationsanslag av 65,000 kronor, varav 30,000 kronor voro avsedda att ersätta omförmälda förskott för år 1917. Denna Kungl. Maj:ts framställning har numera bifallits av riksdagen.

Emellertid har det numera visat sig, att det belopp, som högskolans

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 66 häft. (Nr 137.) 1

styrelse i september 1917 beräknade skola förslå till bestridande av 1918 års ökade utgifter, uppenbarligen icke på långt när blir tillräckligt. Nämda styrelse har i en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse under åberopande av bifogat sammandrag över högskolans räkenskaper härom anfört huvudsakligen följande:

Enligt vad högskolans räkenskaper för år 1917 utvisa, har den i staten för samma år beräknade nettoinkomsten av högskolans rörelse eller 12,000 kronor icke på långt när uppnåtts, oaktat styrelsen för att tillföra högskolan ökade inkomster av driften under det gångna året vidtagit icke oväsentliga förhöjningar i stallavgifterna och i hovbeslagstaxan. Av sammandraget över räkenskaperna framgår, att nettoinkomsten av rörelsen för året utgjort 4,263 kronor 32 öre, men enligt vad kamreraren meddelat bör därifrån rätteligen avdrag göras för vid årsskiftet ej inkomna, till år 1917 hörande räkningar å vissa utgifter för stallar och smedja med tillhoppa 1,068 kronor 85 öre, så att den verkliga behållningen av rörelsen alltså skulle uppgå till allenast 3,194 kronor 47 öre. Härigenom har således ett underskott i den i staten beräknade inkomsten av rörelsen uppstått å icke mindre än 8,805 kronor 53 öre. Härtill kommer, att vid årsskiftet funnos i likhet med vad förhållandet varit föregående år, ehuru i ännu större utsträckning vid sista årsskiftet än förut, utestående obetalda räkningar å avsevärda belopp. Enligt uppgift av kamreraren utgjorde beloppet av dessa räkningar tillhoppa 39,011 kronor 15 öre, därav enbart för bränsle ej mindre än 38,381 kronor 75 öre.

Visserligen utvisar räkenskapsammandraget för år 1917 en behållning å omkostnadsstaten i allmänhet för bränsle m. m. å 3,311 kronor 82 öre, men då såsom förut nämnts obetalda räkningar hänförliga till berörda anslag samtidigt förefunnos till sammanlagt belopp av 39,011 kronor 15 öre, förelåg alltså rätteligen en brist i detta anslag å ej mindre än 35,699 kronor 33 öre, som belastar detta års budget för högskolan.

Förklaringen till uppkomsten av en så stor brist i det allmänna anslaget är ej svår att finna. Det torde blott behöva framhållas, att omkostnaderna för bränsle för året uppgått till det högst avsevärda beloppet av 84,580 kronor 57 öre, under det att vid det allmänna anslagets fastställande årliga utgiften för bränsle beräknats till endast 28,000 kronor. Bränslekostnaderna hava sålunda förryckt högskolans hela ekonomi. De höga foderprisen samt den fortsatta stegringen å samtliga för högskolans drift erforderliga förbrukningsartiklar hava också haft till följd, att såsom ovan nämnts den i staten beräknade nettoinkomsten av rörelsen ej uppnåtts.

För att nu i någon mån söka tillföra högskolan ökade inkomster av rörelsen har styrelsen vid sammanträde den 4 nästlidna mars beslutat ytterligare förhöjning av avgifterna i stallarna, så att avgifterna hädanefter utgöra för hästar 5 kronor per djur och dag och för hundar respektive kronor 2: 25, 2: — och 1: 50 per djur och dag, beroende på hundens storlek. Så länge kristiden varar och till följd därav de oerhört stegrade prisen å samtliga för driften erforderliga förnödenheter m. m. fortfara, förefinnes dock föga utsikt att ernå ett gynnsamt ekonomiskt resultat av driften. Detta visas också därav, att för innevarande års första kvartal den verkliga inkomsten av driften endast utgjort 736 kronor 7 öre. Att under sådant förhållande för detta år räkna med en nettoinkomst av rörelsen å ej mindre än 20,000 kronor eller det i staten beräknade beloppet torde vara uteslutet. Med hänsyn

härtill och då enligt vad förut påvisats högskolan vid årsskiftet ådragit sig en skuld å 35,699 kronor 33 öre, är det redan nu för styrelsen uppenbart, att även om ovanberörda tilläggsanslag å 35,000 kronor kommer att ställas till styrelsens förfogande, det blir omöjligt att utan ytterligare anslag uppehålla driften längre än till innevarande vårtermins slut. Så framt verksamheten skall fortgå även under höstterminen, måste därför ytterligare medel ställas till styrelsens disposition. I annat fall blir det nödvändigt inställa undervisningen för höstterminen.

Enligt vidfogade av högskolans rektor och kamrerare på styrelsens uppdrag verkställda utredning rörande storleken av för högskolan erforderligt ytterligare anslag för detta år anser styrelsen, att ett belopp av minst 80,000 kronor är för ändamålet behöfligt.

Av den åberopade utredningen framgår följande. Behållningen å 1918 års rörelse i stallar och smedja har icke ansetts kunna upptagas till mer än 1,500 kronor. På grund härav har beräknats, att i det vid ordinarie anslaget till högskolan bestämmande förutsatta vinstbeloppet av 20,000 kronor kommer att i år uppstå en brist av 18,500 kronor. Då vidare de från den 1 april till årets slut förestående utgifterna av beskaffenhet att böra gäldas av anslaget till bränsle m. m. beräknats till 75,500 kronor, har hela ifrågavarande utgiftsbehov för årets tre sista kvartal beräknats till 94,000 kronor. För bestridande av dessa utgifter har ansetts finnas att tillgå följande poster. Främst befintlig behållning den 1 april å nära 6,000 kronor. Det är härvid att märka, att denna behållning uppstått, sedan såsom inkomst upptagits icke blott hela det effektiva anslaget enligt den ordinarie staten utan även det av årets riksdag å tilläggsstat anvisade anslaget å 35,000 kronor, var emot skulderna från 1917 upptagits såsom guldna. Utöver sagda 6,000 kronor hava vidare å debetsidan upptagits dels förenämnda beräknade överskott å årets rörelse, 1,500 kronor, dels vissa belopp för ersättningsmedel, rabatter och hyresmedel med något över 6,500 kronor. Tillhoppa göra dessa debetposter 14,000 kronor och om de avdragas från förut angivna utgiftsbelopp av 94,000 kronor, framkommer en beräknad brist å 80,000 kronor.

I utlåtande över denna framställning har statskontoret funnit det ådagalagt, att verksamheten vid veterinärhögskolan under innevarande år icke kan tillbörligt upprätthållas, utan att ytterligare medel anvisas för ändamålet, och ansett annan utväg för anskaffande av dylika medel icke stå till buds än att begära anslag därtill av riksdagen.

Då utredningen utvisar, att veterinärhögskolan har oavvisligt behov av ytterligare medel för innevarande år på grund av omständigheter, som icke torde kunnat tillräckligt beaktas vid avlåtandet av styrelsens framställning i september i fjol, anser jag mig ej kunna under-

låta att tillstyrka, att ökade medel måtte beredas. Mot det begärda beloppet, 80,000 kronor, har jag ej något att erinra. Jag vill framhålla, att redan under år 1917 den verkliga bristen blev mycket större än som beräknades, då styrelsen på sin tid begärde och erhöll av Kungl. Maj:t tillskottsanslag å 30,000 kronor, och att hela den för år 1918 avsedda delen av det redan av riksdagen å tilläggsstat beviljade anslaget måst tagas i anspråk för att täcka denna brist.»

Utskot'et.

Utskottet kan icke underlåta uttala, att det syns utskottet, som skulle det för veterinärhögskolans styrelse varit möjligt att i den av styrelsen i september 1917 gjorda, i statsrådsprotokollet återopade framställning om tilläggsanslag för år 1918 i säkrare mån, än som synes hava skett, för samma år beräkna högskolans bränslekostnader, till vilkas täckande det nu begärda anslaget närmast är avsett. Vidare vill utskottet ifrågasätta, huruvida icke genom iakttagande av större ekonomisering, omsorg och sparsamhet i fråga om uppvärmningen av högskolans lokaler nämnda kostnader skulle kunna, åtminstone i någon mån, nedbringas. Med hänsyn emellertid till vad i berörda statsrådsprotokoll anförts i ämnet har utskottet icke velat motsätta sig beviljande för ändamålet av ytterligare tilläggsanslag till det av Kungl. Maj:t äskade beloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till förevarande proposition, för diverse behov vid veterinärhögskolan å tilläggsstat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa, utöver vad av Kungl. Maj:t i propositionen nr 2 härtill äskats, ytterligare 80,000 kronor.

Stockholm den 8 juni 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Herrar greve Hamilton, Fahlén, Sjöblom, Johansson, Lundström, Sävström, Barthelson, friherre Hermelin, Larsson, Ericsson i Arboga och Olsson.